

MĚSTO ČESKÁ TŘEBOVÁ

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY MĚSTA ČESKÁ TŘEBOVÁ NA ROK 2016–2020

OBSAH

1 Úvod.....	4
2 Struktura prevence kriminality.....	6
2.1 Sociální prevence	6
2.2 Situační prevence	6
2.3 Prevence viktimmnosti a pomoc obětem trestných činů.....	6
2.4 Úrovně preventivních aktivit.....	6
3 Související analýzy.....	8
3.1 Bezpečnostní analýza	8
3.1.1 Kriminalita	8
3.1.2 Veřejný pořádek	10
3.1.3 Doprava a nehodovost.....	13
3.2 Sociálně demografická analýza.....	14
3.3 Institucionální analýza.....	19
3.3.1 Školy.....	19
3.3.2 Školská zařízení.....	20
4 Závěr.....	22

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kriminalita - meziroční srovnání	8
Tabulka 2: Kriminalita - index na 10 tisíc obyvatel.....	8
Tabulka 3: Majetková kriminalita - meziroční srovnání.....	8
Tabulka 4: Pachatelé dle věku.....	9
Tabulka 5: Oběti dle věku	10
Tabulka 6: Přestupky - meziroční srovnání.....	11
Tabulka 7: Sociálně demografický vývoj v letech 2005-2014.....	15
Tabulka 8: Věková struktura obyvatel v České Třebové ke dni 1. ledna 2015.....	15
Tabulka 9: Meziroční srovnání míry nezaměstnanosti 2008-2014 pro město Česká Třebová	16
Tabulka 10: Vyplacené dávky hmotné nouze v letech 2011 a 2014.....	16
Tabulka 11: Vyplacené dávky státní sociální podpory v letech 2011 a 2014	16
Tabulka 12: Složení obyvatelstva města Česká Třebová podle státního občanství	16
Tabulka 13: Osoby ohrožené sociálním vyloučením v lokalitě Borek v České Třebové – počet intervencí Naděje včetně časové náročnosti.....	18
Tabulka 14: Organizace pracující s dětmi a mládeží a s osobami ohroženými sociálním vyloučením v České Třebové	20

1 Úvod

Koncepce prevence kriminality Města Česká Třebová na léta 2016 až 2020 (dále jen Koncepce) navazuje na Koncepci prevence kriminality na léta 2012 až 2015 a byla zpracována v návaznosti na Strategii prevence kriminality České republiky na léta 2012 až 2015, která byla schválena usnesením vlády České republiky č. 925/2011. Preventivní opatření se provádějí na celostátní, regionální a místní úrovni. Prevence kriminality zahrnuje veškerá opatření ke snižování rizika výskytu trestných činů, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost, včetně strachu z kriminality. Prevence kriminality se snaží působit na různorodé příčiny kriminality.

Koncepce popisuje místní specifika v oblasti prevence kriminality, a to s využitím dat o kriminalitě, nezaměstnanosti a počtu vyplacených sociálních dávek. Podkladem pro zpracování Koncepce jsou také údaje o sociálně vyloučené lokalitě.

Město Česká Třebová bylo jako obec s počtem obyvatel do 25 tisíc zařazeno do Programu prevence kriminality na místní úrovni. Navazuje tak na minulé období, kdy byly realizovány projekty v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni České Třebové.

V roce 2004 byla jmenována pracovní skupina prevence kriminality, jejímiž členy jsou zástupci městského úřadu – místostarosta města, manažer prevence kriminality, vedoucí sociálního odboru, zástupce školského odboru, romská poradkyně, zástupci školských zařízení, Policie ČR a občanské iniciativy. Tato skupina se podílela na tvorbě koncepce na léta 2016 až 2020, která vychází z bezpečnostní analýzy města. Součástí bezpečnostní analýzy je sociálně demografická analýza a institucionální analýza. Koncepce prevence kriminality Města Česká Třebová na léta 2016 až 2020 je v souladu se Strategickým plánem Města Česká Třebová.

Pracovní skupina se scházela a bude se i nadále scházet minimálně dvakrát do roka, a to zejména pro tvorbu a vyhodnocení městských programů prevence kriminality pro jednotlivá léta.

Na základě analýzy stavu veřejného pořádku a bezpečnosti na území města a úkolů stanovených Strategií jsou určeny priority pro dané období, zaměřené na nejčastější druhy trestné činnosti a cílové skupiny obyvatel nejvíce ohrožené i zasažené páčáním trestné činnosti, ale i negativními protispolečenskými jevy. V úvahu byly brány skutečnosti, které lze na úrovni města prostředky prevence kriminality ovlivnit.

Úkolem Města Česká Třebová je realizovat účinný systém prevence kriminality v rámci své působnosti a do této oblasti se snažit zapojit celou občanskou společnost, místní samosprávu a v neposlední řadě státní i nestátní subjekty.

Cílem realizace Koncepce bude snížení výskytu kriminálního chování a rizikových faktorů, zvýšení bezpečí na veřejných místech, finanční podpora efektivních aktivit a projektů prevence kriminality.

Priorita v oblasti sociální prevence bude zaměřena na problematiku ohrožených dětí a jejich rodin. Pozornost bude věnována obětem trestných činů. Nově bude zaměřena pozornost na prevenci ve virtuální komunikaci, a to zejména ve vztahu k dětem a mladistvým a na problematiku předlužování a s tím souvisejících rizik.

2 Struktura prevence kriminality

2.1 Sociální prevence

Představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace a aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za klíčové příčiny páchání trestné činnosti. Sociální prevence je součástí sociální politiky. Efektivita sociální prevence je obtížně statisticky či ekonomicky měřitelná, lze na ni jen usuzovat, a to z hlediska odhadů sociálních perspektiv jedinců - objektů preventivního působení.

2.2 Situační prevence

Staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejejektivněji působí při omezování majtkové trestné činnosti. Úspěšnost situační prevence je vysoká, je však podmíněna adekvátní volbou opatření a finančními a personálními prostředky do ní vložených. Těžiště odpovědnosti za opatření situační prevence nesou především občané a obce, v rámci kompetencí vymezených ministerstvem vnitra i Policie ČR.

2.3 Prevence viktimmnosti a pomoc obětem trestných činů

Je založena na konceptech bezpečného chování diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Užívá metody sociální i situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární i terciární úrovni.

2.4 Úrovně preventivních aktivit

Primární prevence je zaměřena na kořeny delikvence, na hlubší příčiny kriminálního jednání. Zahrnuje celou populaci, dospělé i děti.

Sekundární prevence se zaměřuje na konkrétní rizikové jedince a skupiny obyvatelstva úzeji vymezené podle věku, druhu ohrožení, teritoria apod. Usiluje o odvrácení od kriminálního jednání a o aktivní podporu společensky akceptovaného chování.

Terciární prevence představuje resocializační a reintegrační opatření směřující k těm, kteří se již protiprávního jednání dopustili, na lokality, které již byly kriminalitou zasaženy, a na osoby, které se již staly oběťmi trestných činů.

3 Související analýzy

3.1 Bezpečnostní analýza

Česká Třebová jako město územně spadá do působnosti Obvodního oddělení Policie ČR v České Třebové. Všechna tabulková místa jsou obsazena, slouží zde 22 policistů a jedná se tedy o oddělení 3. typu. Území, na kterém vykonávají službu, je na jedné straně ohraničeno obcemi Dlouhá Třebová až Trpík (západ – východ), na straně druhé obcí Sloupnice až Skuhrov (jih – sever). Rozlohou se jedná cca o 180 km čtverečných, na kterém žije cca 22.450 obyvatel.

Statistické výstupy pro analýzu kriminality na území města Česká Třebová jsou podle zadání metodiky plánu prevence kriminality obce vypracovány a následně v textu členěny na následující oblasti: celková kriminalita (zločiny i přečiny), skladba kriminality, pachatelé a oběti kriminálních deliktů. Data poskytl Krajské ředitelství Policie ČR v Pardubicích a jedná se o nápad trestné činnosti na území města Česká Třebová.

3.1.1 Kriminalita

Kriminalita (zločiny i přečiny)

Tabulka 1: Kriminalita - meziroční srovnání

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2013	338	30	5	191
2014	280	19	9	156
Srovnání	- 58 / -17,2%	- 11 / -36,7%	+4 / +80%	- 35 / -18,3%

Tabulka 2: Kriminalita - index na 10 tisíc obyvatel

Rok	Počet obyvatel	Index na 10 tisíc obyvatel
2013	15 739	214,8
2014	15 742	177,7 / - 17,3%

Majetková kriminalita – krádeže

Tabulka 3: Majetková kriminalita - meziroční srovnání

Rok	2013	2014	Změna 2013–2014
Krádeže vloupáním	64	42	- 34,4%
Krádeže prosté	103	80	- 22,3 %
Krádeže ostatní	26	31	+ 19,2%

Největší podíl na celkovém nápadu trestné činnosti v České Třebové má majetková kriminalita. U krádeží prostých byly evidovány nejčastěji krádeže kabelek a peněženek v obchodech a nákupních centrech. U krádeží spáchaných vloupáním se nejčastěji jednalo

o vloupání do sklepních prostor bytů a domů s cílem odcizit jízdní kola, dále to byly krádeže pohonných hmot ze zaparkovaných vozidel. Následují krádeže kovových materiálů, trestné činy poškozování cizí věci včetně tzv. sprejerství, v lokalitách se sídlištní zástavbou (Křib, Trávník, Lhotka, Borek a Jelenice) pak krádeže věcí ze zaparkovaných vozidel. Zbývající, tzv. ostatní majetkové TČ, jsou tvořeny trestnými činy - podvod, zpronevěra, zatajení věci, poškozování a neoprávněné užívání cizí věci, kolísají kolem hodnoty 5% z majetkové kriminality.

Výrazně preventivní funkci má pult centralizované ochrany osob a majetku, jenž provozuje více než 20 let městská policie, a který je určen především ke střežení majetku Města Česká Třebová. V loňském roce byl nově připojen objekt bývalé vysoké školy na Slovanské ulici, který město získala v dražbě. V současné době je na něj připojeno více než 60 elektronických zabezpečovacích systémů, které střeží budovy v majetku města (školy, školky, budovy městského úřadu, muzea, městské knihovny, kulturního centra, dopravního terminálu apod.), dále pak majetek organizací se 100% majetkovou účastí města (Teza, s.r.o., Eko Bi s.r.o., Vodárenská společnost). Za dobu existence PCO vždy dokázali strážníci účinně zasáhnout v případech pokusů o narušení objektů vloupáním a minimalizovali tak škody způsobené městu. V roce 2014 byl ve 4 případech zadržen pachatel krádeže přímo v okamžiku vloupání a předán Policii ČR.

Pachatelé

Tabulka 4: Pachatelé dle věku

Rok	Věk 0-14 let	15-18 let	18 a více let	Recidivisté
2013	1	5	158	77
2014	1	3	141	80

Podíl jednotlivých věkových skupin na páchání trestné činnosti se stabilizoval, předloňská amnestie se na trestné činnosti v České Třebové výrazněji neprojevila, v kategorii recidivisté je nárůst o 3 skutky. Bohužel i nadále pokračoval nárůst počtu sociálně nepřizpůsobivých občanů, kteří se na trestné činnosti významně podílí, což je zapříčiněno zvětšující se kapacitou ubytovacích zařízení pro tuto kategorii občanů. Novela zákona, která umožňuje městům nevydat souhlas s vyplácením příspěvku na bydlení, by mohla pomoci řešit tuto situaci u nejvíce problémových osob.

Z hlediska pachatelů trestných činů má velký negativní vliv skutečnost, že Česká Třebová je tranzitním městem pro železniční přepravu, dochází zde k velké migraci lidí, což

nepochybně přispívá ke zvýšení kriminality ve městě. Negativně se to naopak projevuje v objasňenosti TČ, protože řada pachatelů není místních, ale městem pouze projíždí.

Oběti

Tabulka 5: Oběti dle věku

Rok	Děti (0 – 18 let)	Ženy	Osoby starší 65 let
2013	80	200	44
2014	81	195	43

Poznámka: Oběť – osoba splňující daná kritéria v ETŘ ke dni 17.1.2015, nemusí být následně obětí a pozdější výsledky se mohou lišit.

Pokud se např. týká kategorie ženy, tak jako příklad uvádím, že v roce 2014 realizovala Policie ČR pouze 4 případy vykázaní z bytu a společného obydlí, kdy byla žena obětí násilí.

I nadále je nutné pokračovat v koncepční práci v oblasti prevence kriminality především u dětí a mládeže zajišťované jak Policií ČR a městskou policií – besedy, přednášky, dopravní soutěže, informační akce, tak i jinými organizacemi věnujícími se práci s touto věkovou skupinou.

3.1.2 Veřejný pořádek

Městská policie Česká Třebová působí ve městě od roku 1992, v současnosti v plném počtu 16 strážníků. Zajišťuje veřejný pořádek nejen na území České Třebové, ale i přilehlých obcí Skuhrov, Kozlov a Svinná. Služba je vykonávána v nepřetržitém 24hodinovém provozu se zajištěním stálé služby MěP v budově městského úřadu.

Statistická data pro oblast přestupků jsou souhrnem dat všech zúčastněných subjektů, v jejichž kompetenci je řízení o jednotlivých druzích přestupků, tzn. správních orgánů obce, dále pak Policie ČR a městské policie.

Přestupky

Tabulka 6: Přestupky - meziroční srovnání

Druh	Počet obyvatel		Přestupky – abs. počet			Index na 10 tis. obyvatel			změna 13–14 (%)
	k 31.12.2014	změna proti roku 2013	rok 2013	k 31.12. 2014	změna 13–14	rok 2013	rok 2014	změna 13 – 14 (index)	
	15 742	+ 4							
Proti veřejnému pořádku			131	260	+ 129	83,2	165,2	+ 82	+98,5
Proti občanskému soužití			247	223	- 24	156,9	141,7	- 15,2	- 9,7
Proti majetku			545	424	- 121	346,3	269,3	- 77	-22,2
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi			156	114	- 42	99,2	72,4	- 26,8	-27,0

Nejčastějšími přestupky ve veřejném pořádku jsou rušení nočního klidu a znečišťování veřejného prostranství především v centru města. Nárůst počtu přestupků v této kategorii je způsoben zvýšeným počtem oznámení občanů a zvýšeným počtem případů konzumace alkoholu na místech, kde je to obecně závaznou vyhláškou města zakázáno (bezdomovci). V oblasti přestupků podle zákona na ochranu zvířat proti týrání spáchaných volným pohybem psů na veřejných prostranstvích je počet přestupků přibližně stejný, stejně jako u přestupků proti občanskému soužití.

Pokud se týká přestupků proti majetku, které tvoří největší část celkového počtu, tak se již dlouhodobě jedná především o krádeže zboží z obchodů za jejich běžného provozu (BILLA, Tesco, Kaufland atd.). Dále pak jsou to krádeže různých kovových materiálů sociálně slabými občany za účelem jejich prodeje ve výkupu sběrných surovin. Z tohoto pohledu je jasně nejrizikovější průmyslová a skladištní zóna na Semanínské ul. navazující na sídliště Borek. Velmi časté jsou krádeže měděného oplechování budov, tento přestupek se velmi obtížně objasňuje, přínos změn v novele zákona upravující podmínky výkupu sběrných surovin ukáže budoucnost.

Těžiště činnosti ochrany osob a majetku spočívá v prevenci, tj. v co největším výskytu strážníků na pochůzkových trasách ve dne i v noci, které jsou naplánovány tak, aby pokryly

co největší obydlená území města a zachytily co největší počet možných výskytů trestné činnosti a porušování pravidel občanského soužití.

Stále větším problémem je zvětšující se počet tzv. bezdomovců, jak jsou veřejností mylně označováni sociálně nepřizpůsobiví jedinci, kteří se shromažďují v blízkosti nákupních center, nádraží a dalších místech s vyšší koncentrací osob. Tito ve zvýšené míře konzumují alkoholické nápoje, znečišťují veřejná prostranství a budí veřejné pohoršení. Z hlediska postihu se jedná o velmi obtížně postižitelnou skupinu, jediným účinným trestem jsou krátkodobé zákazy pobytu uložené správním orgánem po předchozí důkladné dokumentaci jejich jednání ze strany městské policie.

I v budoucnu budeme na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi pokračovat v důsledné kontrole míst, kde je zakázáno kouření, tzn. okolí škol a míst určených pro hromadnou přepravu osob, stejně tak jako v kontrolách osob nakupujících alkohol v obchodech a jeho následném předávání známým a kamarádům mladším 18-ti let. Opomíjeny pochopitelně nejsou ani kontroly restauračních zařízení.

Z hlediska nejvíce rizikových oblastí města a problémových skupin obyvatelstva můžeme vytipovat následující lokality:

Semanínská ulice – sídliště Borek a navazující průmyslová a skladištní zóna – velká koncentrace osob ze sociálně slabých rodin, dále pak děti dojíždějící do zde umístěné ZŠ praktické, relativní vzdálenost od centra města (cca 30 min. chůze), to vše je příčinou velkého počtu majetkových deliktů, vandalismu, konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích, rušení nočního klidu a narušování občanského soužití. Lze konstatovat, že se jedná o sociálně vyloučenou lokalitu.

Centrum města – Staré a Nové náměstí - velké množství restaurací a 9 non-stop heren spolu s vysokou koncentrací osob, pořádání veřejných akcí celoměstského charakteru je příčinou poškozování veřejného i soukromého majetku, rušení nočního klidu, gamblerství a konzumace alkoholu mladistvými

Dětská hřiště u základních škol, parky – park Javorka, hřiště u ZŠ praktické, areál gymnázia - skupiny mladistvých osob, které se zde často zdržují a dopouštějí přestupků proti veřejnému pořádku a majetku

Okolí velkých nákupních center – ul.Ústecká (Tesco, Kaufland), ul.Litomyšlská (BILLA) – časté krádeže zboží v supermarketech, poškozování a krádeže v zaparkovaných osobních vozidlech

Dopravní terminál – nám. J. Pernera – vysoká koncentrace cestujících vlakové, autobusové i automobilové dopravy – problematické chování osob bez domova, často pod vlivem alkoholu, znečišťování veřejného prostranství. Zde také na místě bývalého hotelu Padevět vznikla soukromá ubytovna pro sociálně slabé občany, kde jsou tito na různě dlouhou dobu ubytováni. Mnohdy působí problémy v okolí objektu (obtěžování kolemjdoucích, konzumace alkoholu, znečišťování prostoru,hluk....).

Velký vliv na zajištění veřejného pořádku má i provoz městského kamerového dohlížecího systému (MKDS). Kamery byly umístěny na nejvíce frekventovaná místa z hlediska pohybu osob i v dopravě po důkladné analýze a konzultaci s Policií ČR. Systém je průběžně modernizován, jeho nejstarší části, které jsou v provozu již od roku 2006, jsou nahrazovány novou technologií, pro přenos signálu se snažíme využít optickou síť a kamery nahrazovat digitálními s rozlišením HD nebo Full HD. Prostřednictvím MKDS tak bylo zaznamenáno celkem 221 událostí, z nichž 174 si vyžádalo výjezd hlídky strážníků městské policie. MKDS využívá při objasňování trestné činnosti i Policie ČR, v roce 2014 jí bylo předáno 34 událostí s podezřením na spáchání TČ a 12 zjištěných dopravních nehod. Jako velmi účinné se osvědčilo propojení MKDS s pultem centralizované ochrany. Nyní je v mnoha případech možné koordinovat zásah hlídky MěP nebo Policie ČR s ohledem na aktuální situaci z daného místa. V nedávné době došlo k rozšíření MKDS, byly osazeny 2 kamery do podchodu pod železničním koridorem mezi fy. Korado a.s. a budovou 019, který spojuje sociálně vyloučenou lokalitu Semanínské ulice s centrem města.

3.1.3 Doprava a nehodovost

Celým katastrem České Třebové prochází silnice I.třídy I/14 (Svitavy – Ústí nad Orlicí), která jej prakticky púlí na dvě přibližně stejné části. V roce 2014 bylo na této komunikaci evidováno celkem 28 dopravních nehod. Z hlediska nedodržování povolené rychlosti jsou nejvíce rizikové ulice Dr.E.Beneše, Moravská, Riegrova, Ústecká a Kubelkova. V severojižním směru pak tuto komunikaci kříží silnice II.třídy č.358 (Lanškroun – Litomyšl), kde v roce 2014 došlo k 5 dopravním nehodám. Dále pak bylo evidováno 8 DN na silnicích III.tříd a 62 na místních komunikacích, což v součtu dává 105 DN v roce 2014 v České Třebové (pozn.nejvíce v okrese Ústí nad Orlicí). Celkem 14 z nich bylo kvalifikováno jako trestný čin. Varujících je 32 nehod, od nichž jejich pachatelé ujeli. Zde

pouze připomenou velký podíl městského kamerového systému na objasněnosti těchto činů. Nejčastější příčinou nehod byl nesprávný způsob jízdy, dále pak nepřizpůsobení rychlosti jízdy stavu vozovky a nedání přednosti. Při těchto nehodách utrpěla 1 osoba smrtelné zranění, 6 osob těžké a 25 lehké zranění. Vliv na zvýšení počtu dopravních nehod může mít i skokový nárůst kamionové přepravy v souvislosti s otevřením kontejnerového překladiště fy.Metrans, na což město zareagovalo úpravou dopravního značení a zákazem vjezdu nákladních vozidel na některé místní komunikace.

Jako riziková místa lze uvést všechny přechody pro chodce přes silnici I.třídy, především na Tyršově náměstí, u ZŠ Ústecké a ZŠ Nádražní. Pozitivně se osvědčilo zvýraznění a nasvícení přechodů pro pěší.

Dalším závažným problémem je nedostatek parkovacích míst nejen v místech s nejhustší panelovou zástavbou, ale na celém území města. Městská policie řešila v roce 2014 celkem 1 543 dopravních přestupků spáchaných nedovoleným způsobem stání na pozemních komunikacích.

Městská policie bude i nadále pokračovat v pravidelných každodenních kontrolách přechodů pro chodce v blízkosti ZŠ Habrmanova na silnici II.třídy č. 358 a ZŠ Ústecká na silnici I/14. Roky 2015 - 2016 pak budou ve znamení zvýšeného dohledu na dodržování povolené rychlosti na místech vybraných ve spolupráci s Policií ČR.

3.2 Sociálně demografická analýza

V České Třebové žije 15 732 obyvatel a ve spádovém území ORP žije celkem 18 342 obyvatel.

Nadále pokračuje všeobecný trend stárnutí populace – zvyšuje se průměrný věk a absolutní i relativní zastoupení ve věkové kategorii 65+. V roce 2010 byl průměrný věk 41,5 a v roce 2014 již činil tento věk 42,5. V tomto roce byl průměrný věk mužů 40,8 a průměrný věk žen 44,1. Obyvatelé nad 61 let v roce 2001 tvořili 13,30% celkové populace v České Třebové a v roce 2014 to již bylo 24,94%. V roce 2014 byl zaznamenán celkový záporný přírůstek obyvatel (12 obyvatel), úbytek stěhováním byl 277 osob, přistěhovalo se 264 osob, narodilo se 174 dětí, zemřelo 173 osob, přirozený přírůstek byl kladný, a to o 1 obyvatele.

Tabulka 7: Sociálně demografický vývoj v letech 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celkový přírůstek obyvatel	-122	-107	-98	-55	-95	-146	-94	-102	-109	-12
Přirozený přírůstek obyvatel	-32	-2	-14	5	23	-18	-49	-40	-24	1
Živě narození	149	159	156	177	192	172	160	141	165	174
Zemřelí	181	161	170	172	169	190	209	181	189	173
Migrační saldo	-90	-105	-84	-60	-118	-128	-45	-62	-85	-13
Přistěhovalí	251	214	240	241	214	186	247	247	227	264
Vystěhovalí	341	319	324	301	332	314	292	309	312	277
Sňatky	91	70	93	82	71	65	76	65	60	65
Rozvody	60	42	56	35	41	41	38	42	39	35
Potraty	64	64	73	61	50	67	60	67	56	37

Ke dni 01.01.2015 žilo v České Třebové 15 732 občanů ČR, z toho 7 712 mužů a 8 020 žen. V roce 2014 bylo uzavřeno 65 sňatků, narodilo se 174 dětí – 102 chlapců a 72 dívek. V tomto roce zemřelo 173 osob, z toho 99 mužů a 74 žen. Z České Třebové se odstěhovalo 277 obyvatel a přistěhovalo se 264 osob. Průměrný věk obyvatel města byl 42,5 let a nejpočetnější skupinou byly osoby ve věku 40 – 60 let. Žilo zde 74 seniorů ve věku nad 90 let (19 mužů a 55 žen). Nejstarší občanka města oslaví v roce 2015 102. narozeniny.

Tabulka 8: Věková struktura obyvatel v České Třebové ke dni 1. ledna 2015

Věk	Občané s platným trvalým pobytem		
	Celkem	Muži	Ženy
0–15	2 436	1 256	1 180
16–25	1 765	910	855
26–40	3 292	1 725	1 567
41–60	4 240	2 107	2 133
61–89	3 925	1 695	2 230
90–100	732	19	55
Celkem	15 942	7712	8 020

Pro přiblížení situace ve městě Česká Třebová jsou v níže uvedených tabulkách zpracována data týkající se nezaměstnanosti, počtu vyplacených dávek hmotné nouze (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení mimořádná okamžitá pomoc), dávek státní sociální podpory (příspěvek na bydlení) a počtu cizinců zde žijících.

Tabulka 9: Meziroční srovnání míry nezaměstnanosti 2008-2014 pro město Česká Třebová

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Míra nezaměstnanosti	8,7	12,4	13,2	11,2	9,8	9,6	7,3
Počet uchazečů o práci CELKEM	751	1074	1148	970	1253	1228	770

Tabulka 10: Vyplacené dávky hmotné nouze v letech 2011 a 2014

Dávka	Počet dávek v roce 2011	Počet dávek v roce 2014
Příspěvek na živobytí	4135	4104
Doplatek na bydlení	1226	1872
Mimořádná okamžitá pomoc	293	75

Tabulka 11: Vyplacené dávky státní sociální podpory v letech 2011 a 2014

Dávka	Počet dávek v roce 2011*	Počet dávek v roce 2014
Příspěvek na bydlení	573	575

- Pro rok 2011 jsme od úřadu práce obdrželi data pouze za období 01.01.2011–10.10.2011.

•

Tabulka 12: Složení obyvatelstva města Česká Třebová podle státního občanství

		01.03.2001	26.03.2011
Obyvatelstvo celkem		17 036	16 069
z toho podle státního občanství	Česká republika	16 840	15 813
	Slovensko	63	63
	Německo	1	1
	Polsko	44	31
	Ukrajina	28	20
	Rusko	1	2
	Vietnam	16	37

Na území města Česká Třebová se nachází jedna odloučená lokalita, kde žijí zejména osoby se sociálními problémy, hlavně Romové. Tato lokalita, která je zahrnuta do Gabalcovy studie, se nalézá v oblasti bývalých sovětských kasáren cca 30 minut chůze od centra města v blízkosti průmyslové zóny.

Tuto lokalitu tvoří dva bytové domy (se 67 byty) pro sociálně potřebné občany na sídlišti, kde byla dříve ubytována sovětská armáda a dalších 6 dalších panelových bloků (tří- nebo čtyřvchodových, čtyřpodlažních) kde je vysoká koncentrace osob ve složité sociální situaci. V průběhu let docházelo k postupnému přeskupování obyvatel pracujících do centra města a naopak osob s finančními a sociálními problémy do této lokality. Dva domy pro sociálně

potřebné občany jsou spravovány Nadějí. Společné prostory obou těchto objektů jsou střeženy kamerou. V objektech je stanoven domovní řád a 24 hodin denně je zde přítomen správce/sociální pracovník Naděje, který dohlíží na jeho dodržování a dále pomáhá při řešení situací, do nichž se občané dostávají. Pracovníci Naděje též zajišťují nabídku volnočasových aktivit pro děti v nízkoprahovém zařízení. Tyto prostory navštěvují zejména romské děti i z okolních domů.

Po odsunu sovětské armády získalo město dotaci na rekonstrukci těchto domů, přičemž 2 bloky získaly místní firmy. Jeden blok byl prodán do vlastnictví nájemníků. Další blok (těsně sousedí se sociálními byty města) byl ve vlastnictví TOBA TRADE s r.o. Ostrava Radvanice. Nájemníci se řadí mezi sociálně slabší obyvatele. Pavlačový dům se sociálními byty bez připojení na rozvod plynu a teplé vody byl postaven pro problémové obyvatele z vytopené lokality Benátky v roce 1998.

V oblasti je možné koupit pouze základní potraviny (2 obchody), za ostatní vybaveností je nutné docházet do centra nebo do lokality s obchodními domy na druhém konci města. Lokalita je vzdálena cca 30 minut chůze od centra města, resp. 10 minut autobusem.

V lokalitě žije cca 780 oficiálně přihlášených obyvatel, z nichž tvoří značný podíl Romové (tento údaj se nedá zjistit, neboť k romské národnosti se hlásí dle sčítání lidu v roce 2011 jen 9 obyvatel).

Dá se předpokládat, že značná část obyvatel v této lokalitě se potýká se zadlužeností a nezaměstnaností. Kromě případů, které řeší pracovníci sociálního odboru, dovídají se o finančních problémech zainteresovaní pracovníci pouze při řešení žádostí o byt nebo je s těmito problémy obeznámen pracovník Naděje.

V blízkosti sídliště je Základní škola praktická (zřizovatelem je Pardubický kraj). Pracovníci sociálního odboru často řeší situace, kdy je nezbytné přesvědčovat rodiče o nutnosti posílat děti do normální základní školy, neboť pro většinu rodičů je snadnější neplatit za autobus do školy v centru města a děti nemusí daleko docházet. Dobře funguje spolupráce mezi učiteli a pracovníky Naděje, kdy na upozornění, že dítě nepřišlo do školy, pracovník Naděje tuto situaci neodkladně řeší. Dále docházku řeší i asistenti ze školy. Pro děti dále existuje nabídka návštěvy různých kroužků organizovaných Domem dětí a mládeže Kamarád. Tato snaha ale zpravidla ztroskotá na neochotě rodičů platit minimální poplatek za návštěvu kroužku (100 Kč). Každoročně je organizován program pro 4 – 5 pátečních odpolední před vánočními pro rodiny na základě projektu Partnerství (dříve projekt MV ČR – prevence kriminality, nyní

projekt Pardubického kraje). V letech 2010 a 2011 schválila Rada města podporu pro zorganizování letního tábora pro děti se sociálními a výchovnými problémy (s dotací Pardubického kraje).

V domě se sociálními byty byly instalovány kamery, které umožňují prevenci patologických jevů v objektu, dále je zajištěna častá kontrola lokality ze strany městské policie. Spolupráce s Policií ČR nastává pouze v případech kriminální činnosti obyvatel.

Tabulka 13: Osoby ohrožené sociálním vyloučením v lokalitě Borek v České Třebové – počet intervencí Naděje včetně časové náročnosti

ROK	Počet klientů kontakt do 10 minut	Počet klientů kontakt od 10 do 30 minut	Počet klientů kontakt nad 30 minut
2009	1176	1671	684
2010	1590	2038	546
2011	3464	1224	415
2012	6206	1439	595
2013	3234	922	410
2014	1334	1043	270

Ohrožené a rizikové děti a mládež

Oddělení sociálně právní ochrany dětí v roce 2013 evidovalo 210 nových případů (111 Om a 99 Nom). V evidenci kurátora pro mládež bylo v roce 2013 celkem 86 klientů, z toho bylo 64 dětí do 15 let a 22 mladistvých. V rámci trestné činnosti bylo evidováno 5 případů, z toho se jednalo o jedno dítě do 15 let, 2 mladiství se dopustili přestupků a u ostatních se jednalo o řešení výchovných problémů. V ústavní výchově bylo 16 dětí a soudní dohled probíhal u 41 dětí.

Oddělení sociálně právní ochrany dětí v roce 2014 evidovalo 222 nových případů (130 Om a 92 Nom). V roce 2014 bylo v evidenci kurátora pro mládež 55 klientů, z toho bylo 34 dětí do 15 let a 21 mladistvých. Převážně se jednalo o řešení výchovných problémů, u 3 se jednalo o trestnou činnost a 1 se dopustil přestupku. V roce 2011 probíhal soudně stanovený dohled u 40 dětí a 16 dětí bylo v ústavní výchově.

Komunitní plánování

V současné době je zpracován Střednědobý plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Města Česká Třebová na období let 2013 -2017.

Komise

Rada města v souladu s ustanovením § 102 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zřídila **Komisi pro integraci národnostních menšin, Komisi pro přidělování bytů sociálně potřebným občanům a rodinám a Komisi pro přidělování bytů v domech s pečovatelskou službou** a jmenuje jejich předsedy a další členy. Tyto komise v rámci města se snaží řešit problémové sociální situace. Dále starosta města zřídil jako zvláštní orgán **Komisi pro sociálně právní ochranu dětí**.

3.3 Institucionální analýza

3.3.1 Školy

Město Česká Třebová je zřizovatelem tří základních škol. Na každé ZŠ mají děti možnost účastnit se volnočasových aktivit, pořádaných nad rámec školního vyučování. Na Základní škole Česká Třebová, Ústecká ulice, je zřízen školní klub, kde děti mohou trávit svůj volný čas před i po skončení vyučování. Ostatní školy nabízejí dětem zájmové kroužky.

Každá škola má zpracovaný minimální preventivní program školy a během roku pořádá akce v rámci prevence. Na určité aktivity jim město poskytuje dotace.

Výchovné a další problémy jsou řešeny na pravidelném setkání ředitelů škol, výchovných poradců a zástupců odboru školství, kultury a tělovýchovy a odboru sociálních věcí a zdravotnictví. Některé problémy řeší školy přímo s oddělením sociálně právní ochrany dětí.

V České Třebové se nachází také ZŠ praktická, jejímž zřizovatelem je Pardubický kraj. Tato škola je umístěna v lokalitě sídliště Borek, kde žije vysoký počet dětí ze sociálně slabých rodin.

Pracovníci školy úzce spolupracují s rodinami, které žijí v této oblasti. Od školního roku je v ZŠ praktické díky iniciativě její ředitelky zřízena přípravná třída, která významně napomáhá v přípravě dětí na povinnou školní docházku.

Zájmové vzdělávání poskytuje Základní umělecká škola Česká Třebová, jejímž zřizovatelem je od 01.01.2011 Město Česká Třebová. Žáci se zde vzdělávají v hudebním, tanečním, literárně-dramatickém či výtvarném oboru.

3.3.2 Školská zařízení

Od 01.01.2011 Město Česká Třebová zřizuje také DDM Kamarád, který nabízí mimoškolní aktivity. Jedná se o činnosti uskutečňované pravidelně (zájmové kroužky různého zaměření) nebo jednorázové akce (prázdninové pobyty, výlety, ...). Některé aktivity jsou pořádány přímo v prostorách ZŠ praktické (kroužek keramiky apod.)

DDM Kamarád spolupracuje s nízkoprahovým zařízením Naděje, které pracuje zejména s dětmi ze sídliště Borek.

V České Třebové působí i další organizace, které se věnují práci s dětmi a mládeží. Funguje zde minimálně 28 sportovních oddílů, ve kterých je zaregistrováno více než 1500 sportujících dětí. Činnost sportovních oddílů je podporována z dotačního programu města.

Další organizací, která se věnuje práci s dětmi, je JUNÁK. Ta také každoročně dostává příspěvek od města, a to na provozní náklady a činnost sdružení.

Tabulka 14: Organizace pracující s dětmi a mládeží a s osobami ohroženými sociálním vyloučením v České Třebové

Název	Cílová skupina	Činnost
Naděje	Děti a mládež Rodiny s dětmi Osoby ohrožené sociálním vyloučením	Nízkoprahová služba, terénní program - registrovaná sociální služba
Dům dětí a mládeže KAMARÁD	Děti a mládež Dospělí	Volnočasové aktivity Programy prevence
ROSA rodinné centrum	Rodiny s dětmi do 6 let	Poradenství Volnočasové a vzdělávací aktivity
Poradna pro rodinu Pardubického kraje, detašované pracoviště Ústí nad Orlicí	Rodiny s dětmi, senioři, osoby v krizi, osoby ohrožené závislostí	Odborné sociální poradenství – registrovaná sociální služba
Středisko výchovné péče MIMOZA	Děti a mládež	Poradenství a psychologická pomoc
FOD	Rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby – registrovaná sociální služba
Farní charita Litomyšl	Rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby – registrovaná sociální služba

Oblastní charita Ústí nad Orlicí	Rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby – registrovaná sociální služba
Amalthea, o. s.	Rodiny s dětmi	Sociálně aktivizační služby – registrovaná sociální služba
Laxus, o. s.	Osoby závislé na návykových látkách	Odborné poradenství, terénní programy – registrovaná sociální služba

4 Závěr

Vedle finanční spoluúčasti na projekty prevence kriminality a částek účelově určených na podporu lokality Borek, zastupitelstvo města dále schvaluje v rozpočtu každoročně částku 50.000,- určenou na prevenci. Tyto finance jsou určeny na vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky, rodiče, děti a mládež. V uplynulých letech byly částky určeny především na protidrogovou prevenci, šikanu, kyberšikanu a cyklus přednášek určených zejména pro rodiče se zaměřením na výchovu dětí a mládeže.

Městská policie pořádá každoročně besedy s dopravní a bezpečnostní tematikou a organizuje sportovně branný den pro žáky základních škol v České Třebové. V roce 2015 byla zpracována projektová dokumentace pro výstavbu dopravního hřiště v Benátkách, které zvýší povědomí dětí a mládeže v oblasti silničního provozu.

Město Česká Třebová v rámci zvyšování bezpečnosti chodců v dopravě buduje bezbariérové přechody, přechody s ostrůvky a instaluje osvětlení a další výstražné prvky. V této činnosti bude nadále pokračovat. Nadále bude městská policie ve spolupráci s Policií ČR zajišťovat bezpečnost na přechodech pro chodce v blízkosti základních škol před zahájením vyučování.

Školský odbor bude i v příštích letech spolupracovat s organizací BESIP při distribuci materiálů pro dopravní výchovu.

Přednášková činnost pro rodiče předškolních a školních dětí se zaměřením:

Citová výchova od narození do puberty

Agresivita dětí

Zneužívání dětí

Šikana

Zneužívání sociálních sítí

V rámci celoživotního vzdělávání městská knihovna organizuje univerzitu volného času, zaměřenou převážně pro seniory a skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením. Pro tyto skupiny občanů budeme i nadále nabízet v letech 2016 - 2020 přednášky na téma Osobní bezpečí. Tento cyklus přednášek bude realizován ve spolupráci s Policií ČR, městskou policií a bezpečnostní radou města.

Kulturní centrum v závislosti na zájem seniorů bude organizovat přednášky a workshopy se zaměřením na bezpečnost, volnočasové aktivity a varování před „šmejdy“.

Město zorganizuje besedy a semináře zaměřené na prevenci rizikového chování dětí a mládeže:

- ✓ rok 2016 Závislosti u dětí a mládeže (kouření, alkoholismus, drogy)
- ✓ rok 2017 Šikana a kyberšikana
- ✓ rok 2018 Prevence sebepoškozování dětí
- ✓ rok 2019 Zneužívání sociálních sítí
- ✓ rok 2020 Komunikační dovednosti

Tento cyklus přednášek bude aktualizován a upravován podle problémů, které se konkrétně vyskytnou. Přednášková činnost může být pořádána odděleně pro rodiče dětí jednotlivých škol podle daných problémů.

Na základě jednání Komise pro národnostní menšiny se Základní škola praktická zaměří na komunikační dovednosti žáků, což by mělo přispět k lepší prezentaci žáků na trhu práce.

Město podporuje vzdělávání zaměstnanců městského úřadu v oblasti jednání s klienty a sociální poradenství pro občany. V rámci města působí i odborně proškolený mediátor.

Město ve spolupráci s Úřadem práce nebo v rámci projektů MV má zájem zajistit asistenty prevence kriminality zejména pro oblast Borku z řad romských obyvatel z této oblasti.

Veškerá opatření vycházející z plánu kriminality 2016 - 2020 budou realizována na základě finančních možností Města Česká Třebová v jednotlivých letech.